

No és pas un dels seus pitjors textos. Això sí, no fa cap anàlisi ni de la rierada ni del contingut de l'exposició. Joga sobre segur. El contingut segueix el text de Cristóbal Castro que és, de fet, el text d'entrada de l'exposició, amb alguns retocs menors per a adaptar-lo al format del catàleg. I finalment, un text de Santi Rius i Casas, president del Rotary Club de Terrassa (2011-12), que ens parla de la seva vivència personal i també ret homenatge als milers de voluntaris que van donar-ho tot per ajudar els damnificats.

El gruix del catàleg inclou les fotos de l'exposició i algunes més, amb un total de 108 fotografies, inclosa una d'un fotògraf que no apareix a l'exposició, Manel Cortès. Per encapçalaments, les fotos es distribueixen així: "Aigua i llum", 12; "Amb la llum del sol", 37; "El rescat, en busca d'esperança", 5, "Moments de tristor i dolor", 12; "Sensibilitat per la tragèdia", 11; "Cooperació de la societat", 17; i "Terrassencs", 14. Cal remarcar que aquests encapçalaments no són del tot coincidents amb els de l'exposició, i potser el de "Sensibilitat...", que correspon a l'apartat "Visites oficials" de l'exposició, no és un títol del tot adequat pel que va ser més aviat una oportunitat d'autopropaganda del règim franquista que no pas un acostament real al drama d'una ciutat i d'unes persones.

Al final del catàleg, com a annex ("Els fotògrafs"), hi figuren unes breus notes biogràfiques de cada un dels fotògrafs presentats.

Hi ha un últim dubte, sorgit en comparar una foto d'aquest catàleg (pàg. 117) amb una del catàleg de l'exposició sobre la rierada del Museu de Terrassa (Catàlegs del Museu, 20, pàg. 8). No són la mateixa foto, però sí que són de la mateixa sessió i de la mateixa fotografia (Juanita Biarnés), amb molta gent coincident. El dubte sorgeix del fet que, mentre en el catàleg dels fotògrafs

la foto de què parlem apareix a l'apartat "Terrassencs" i sense cap indicació que no sigui presa el 1962, en el catàleg del Museu la foto "bessona" és datada *circa* 1957. Es podria precisar més?

Lluís Paloma Sánchez

TERRASSA INSPIRA

Obra artística del fons del Museu dels segles XX i XXI amb la ciutat i el seu entorn com a motiu

Terrassa inspira. Obra artística del fons del Museu dels segles XX i XXI amb la ciutat i el seu entorn com a motiu.

Exposició produïda pel Museu de Terrassa (Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Terrassa). Coordinació: Domènec Ferran. Comissariat: M. Gemma Garcia. Restauració: Conxa Armengol. Muntatge: Museu de Terrassa i Brigada de Cultura. Grafisme: Lluís Gibert. Impressió: Corominas Digital, SCP. Exhibida a la Sala Capitular del Castell Cartoixa de Vallparadís del 7 de juny de 2013 al 2 de març de 2014.

Aquesta exposició reprèn un vell motiu d'altres exposicions temporals que s'han mostrat a la Sala Capitular del Castell Cartoixa en anys passats: anar mostrant de mica en mica el fons iconogràfic del Museu de Terrassa, en forma de petites exposicions al voltant d'un determinat punt focal. En aquest cas, l'art referit a la ciutat de Terrassa i el seu entorn immediat. Un altre motiu que es reprèn, en aquest cas no temàtic, és que l'exposició "es reparteix la feina" amb el catàleg núm. 21 dels *Catàlegs del Museu*, essent l'exposició mateixa una excusa per a la catalogació d'una sèrie d'obres pictòriques i fotogràfiques en un volum amb molta informació escrita.

En arribar al Castell Cartoixa i disposar-nos a entrar a la Sala Capitular ens rep un plafó de benvinguda on se'ns presenta l'exposició (amb un text refós en gran mesura del de la "Presentació" del catàleg) i se'ns detalla, sobretot, una divisió de l'itinerari en quatre seccions: 1. "L'entorn" (que és, en resum, una secció de paisatgisme amb obres fins a 1982; per comoditat, direm aquí que consta de divuit obres), 2. "La ciutat" (secció miscel·lània de diversos racons i moments de la ciutat; vint-i-tres obres), 3. "El Parc de Vallparadís" (deu obres), i 4. "Esglésies de Sant Pere de Terrassa" (aparentment, la quantitat d'obres que retraten aquest conjunt monumental era tan gran proporcionalment, que els organitzadors han considerat que es mereixia una secció a part; deu obres). L'itinerari es recorre de manera íntegrament seqüencial, començant entrant a mà dreta.

Des d'un punt de vista artístic, l'exposició consta quasi íntegrament de pintura realista, amb diferents graus d'interpretació gràfica. Alguns quadres són realment tradicionals, mentre d'altres recorren a diferents tècniques gràfiques per a dotar allò

que representen d'una personalitat definida. Un cas especial en això són els primers premis de pintura ràpida Ciutat d'Ègara: són quadres pintats per un petit grup de pintors, però podrien haver estat pintats per la mateixa persona, tan potent n'és l'aire de família (un fenomen al qual de ben segur que hi va contribuir un criteri molt definit del jurat). Com ha passat altres vegades en aquesta sala, l'exposició no és del tot regular pel que fa a qualitat, però dit això, s'ha de dir que en conjunt, és una exposició força notable i de les millors que s'han fet a la Sala Capitular. En altres paraules: hi ha nivell. Les úniques excepcions són els dos quadres de Lluís Jové Teixidor, en un estil "deformat" que no acaba d'encaixar amb la resta (de totes maneres, aquí ja hi intervé el gust de cadascú), i una aquarel·la de Manel Plana Sicília on l'avinguda Abat Marcet hi és representada d'una manera prou borrosa com per a resultar desconcertant i quasi irrecognoscible (tot i que la imatge com a tal no és necessàriament lletja). També resulta estrany un quadre, Olivera de Can Coret, de Joan Ferrer Pedrol, que detalla un tronc d'arbre d'una manera tècnicament ferma, però decididament inquietant, com si fos un ésser deforme tret d'una pel·lícula de terror. Per a qui escriu, el millor quadre recollit a l'exposició és just al principi: un dibuix a la ploma, extremadament precís, fet per Jeroni Font Casals el 1978, que retrata el sud de Terrassa per la banda de Can Jofresa. En canvi, una anomalia són els dibuixos d'Eduard Rossell Gil que retraten masies en anys de la primera meitat del segle XX, i l'anomalia és que van ser fets el 1981-82, o sigui, que pot haver partit de fotografies, encara que com a dibuixos són notables.

Pel que fa al catàleg, després de les usuals pàgines de crèdits i índex, comença amb

una "Presentació" no signada on, després de dos paràgrafs sobre la relació de les obres exposades amb Terrassa i com aquestes la documenten, arribem al paràgraf més llarg, i és clarificador: «El criteri escollit per a la tria de les obres també ha estat el de pertànyer al fons del Museu de Terrassa i no haver estat seleccionades per cap altra exposició del mateix museu, ni exposades de manera permanent a cap altra secció. [...] El criteri seleccionador de les obres ha suposat un *handicap*, ja que ha fet desestimar obres que ja havien estat exposades anteriorment». D'aquí que hi hagi absències notòries a l'exposició, com les de Mateu Avellaneda o Isidre Òdena.

Segueixen nou pàgines amb una "Relació alfabètica dels artistes representats", de fet, unes *minibiografies* que consten del nom de l'artista, la data i el lloc de naixement i, si escau, de mort, la seva biografia pròpiament dita i un comentari final sobre quantes obres d'ell o d'ella es guarden en el fons del Museu. Degut al fet que aquestes *minibiografies* s'han confegit amb les dades disponibles, ens trobem que, ja a la primera pàgina, Antonio Aguilar, un perfecte desconegut, només disposi d'una línia que documenta un sol quadre (l'exposat), mentre que Roc Alabern disposa del 50% de la pàgina per a ell tot solet. Per sort, la resta de la secció resulta força més equilibrada. Un últim detall és que, al final de la secció, s'hi inclou també una llista concreta dels guanyadors del Premi de Pintura Ràpida, amb el corresponent número de pintura al catàleg (dos d'ells en tenen dues).

I, finalment, el catàleg com a tal, amb les quatre àrees i les seixanta-una obres de l'exposició, per ordre. D'elles, quatre són fotografies de divers *vintage*. La resta són majoritàriament pintures, amb algun di-

buix a la ploma i algun gravat aquí i allà. Un petit problema és el format de les reproduccions, que en alguns casos fa difícil distingir els detalls més petits.

La secció 1, "L'entorn", és explicada amb tota una pàgina, de la qual ens importa una frase concreta que la resumeix, just al principi: «Primer àmbit dedicat a l'entorn paisatgístic de la ciutat, és a dir, a aquells llocs que formen o formaven part, a mitjan segle XX, de l'espai rural». També s'hi destaca que totes aquestes obres estan fetes mirant cap a Sant Llorenç, és a dir, des del sud. També, afegim, és la secció més conservadora, amb una mirada més aviat bucòlica, i només una obra, el dibuix a la ploma de Jeroni Font, documenta una Terrassa més moderna i semblant a l'actual.

La secció 2, "La ciutat", és definida per un text una mica més curt on es remarca que aquesta és la secció amb més varietat d'estils i de formats, i es comenten de manera detallada els indrets retratats i el seu context històric. La referència a la varietat es fa palesa quan hom es mira les reproduccions. De totes maneres, en general la Terrassa retratada és la dels indrets "clàssics", i ofereix poca actualitat. Un apart: una de les fotografies és de l'antiga fàbrica SAPHIL, i la particularitat és que la fàbrica està "delimitada" amb una línia blanca pintada a mà, amb un efecte curiós com a mínim.

La secció 3, "El Parc de Vallparadís", és en si mateixa un mirador, on hi caben moltes visions i indrets diferents, però està expressament dominat per tres primers premis de pintura ràpida que li donen un aire molt més actual que el de les altres seccions. Tot i això, en dues pintures encara s'hi recull el Monument als Caiguts.

I, finalment, la secció 4, "Esglésies de Sant Pere", on se'ns admet que s'ha hagut

de fer una tria per la gran quantitat d'obres del fons del Museu que les retraten. Un altre cop, tres primers premis de pintura ràpida marquen el to de la secció, encara que sense convertir-la en tan innovadora (o almenys moderna) com la secció tres. De fet, la millor obra presentada aquí és una foto, "Mur i campanar de Sant Pere", de Domingo Salmeron, retocada amb pintura blanca com la ja comentada foto de la SAPHIL, però d'una manera força més artística i interessant.

Una breu bibliografia tanca el catàleg. Resum? Com hem dit, aquí el gruix de la feina se l'enduu el catàleg, amb comentaris extensos i un munt d'informació que l'exposició només recull de manera molt fragmentària i esquemàtica. De fet, a l'exposició els extensos comentaris a les seccions queden reduïts a dues o tres línies, mentre que la "Presentació" hi apareix d'una manera més generosa, tot i que igualment força sintetitzada. Quin és, doncs, el sentit de fer una exposició? Qui escriu n'hi troba un, almenys: a l'exposició, hom pot delectar-se mirant quadres i fotografies originals, presentats en el format (gran) en què van ser pensats, bo i mostrant al visitant tots els seus detalls infinitesimals. Com hem dit abans, aquest és un punt on el catàleg, per la raó que sigui, ha quedat una mica dèbil. Hi és tot, però en un format força discutible, especialment amb les dues primeres obres catalogades. Seria un punt a considerar per a futurs catàlegs del Museu.

Lluís Paloma Sánchez.